

статистики; комітет захисту прав споживачів; комітет виборців України; контролінг (облік і контроль на фірмі, підприємстві; профільний підрозділ фірми) – контроль (дії, пов'язані з перевіркою знань та виконання завдань); контролінг збутової політики в системі управління підприємництвом; застосовувати експериментальну методику з використанням тестового контролю знань у навчальному процесі;

в) паронімія розмовної лексики та слів-термінів: жирувати (у розумовому житті в достатку, надмірній розкоші) – жирирувати (в економічному значенні переказувати вексель на іншу особу за допомогою передавального запису на борговому зобов'язанні), наприклад: хто жирував, а хто страждав; жирирувати вексель на іншу особу.

Отже, явище паронімії характерне не лише для сфери певної наукової галузі одного стилю, а й має міжстильове вираження, що свідчить про потребу бездоганного знання точних значень слів та їх правильного вживання, дотримання норм культури мови.

Наук. керівн. Архипенко Л. М.

Література: 1. П'ятецька О. Пароніми в професійній мові економіста / О. П'ятецька // Всеукраїнський журнал "Культура слова". – 2010. – № 73. С. 146. 2. Гринчишин Д. Г. Словник паронімів української мови / Д. Г. Гринчишин, О. А. Сербенська. – К. : Радянська школа, 1986. – 222 с.

Сабліна А. С.

УДК 811.161.2.276.5:378.18

Студент 1 курсу
фінансового факультету ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО СЛЕНГУ

Анотація. Розглянуто сутнісні підходи до поняття "студентський сленг". Виявлено його особливості, причини вживання сленгу студентами. Встановлено значення сленгових одиниць і виразів. Визначено фактори, які впливають на утворення сленгізмів. Розглянуто основні характеристики сленгу з позиції закону економії мови в гіпертрофованому вигляді.

Аннотация. Рассмотрены существенные подходы к понятию "студенческий сленг". Выявлены его особенности, причины употребления сленга студентами. Установлено значение сленговых единиц и выражений. Определены факторы, которые влияют на образование сленгизмов. Рассмотрены основные характеристики сленга с позиции закона экономии языка в гипертрофированном виде.

Annotation. The article deals with the essential approaches to the concept of students' slang. Its features, causes of the use of slang by students have been revealed. The meaning of slang words and expressions has been determined. The factors that affect the formation of slang have been revealed. The main characteristics of slang from the standpoint of the law of economy of language in the hypertrophied form have been considered.

Ключові слова: молодіжний сленг, студентський сленг, лексеми.

Дослідження студентського сленгу тісно пов'язане із сучасною молодіжною субкультурою, яка в основному визначається специфікою навчального закладу, дозволенням, поведінкою, своєрідністю моди та смаків, популярними напрямками в музиці тощо.

Особливості студентського сленгу досліджували Л. Радзиховський, Л. Ставицька, Т. Нікітіна, Й. Дзензелівський, А. Мазурова, Т. Кондратюк та ін.

Мета роботи полягає в дослідженні студентського сленгу як мовного явища.

На формування й життєдіяльність молодіжного сленгу, насамперед, впливає студентський колектив, реалії студентського побуту, навчання, навколишнє оточення, спілкування між ровесниками інших вузів, почуття гумору.

Одним із наслідків соціальних трансформацій в Україні кінця ХХ – початку ХХІ стала зміна співвідношення нормативного й ненормативного у мові. Не лише в усному мовленні, а й у засобах масової інформації, у художній літературі відбувся своєрідний вибух жаргонної, зниженої розмовної, навіть нецензурної лексики. Нова соціальна парадигма функціонування мови дзеркально відображається у свідомості молоді як найбільш мобільному прошарку суспільства. Актуальності в сучасному мовознавстві набувають студії, об'єктом дослідження яких є молодіжний сленг.

Сленг – це слова, що часто розглядаються як порушення норм стандартної мови. Це дуже виразні, іронічні слова, що слугують для позначення предметів, про які говорять у повсякденному

© Сабліна А. С., 2014

житті, це не шкідливе утворення мови, яке вульгаризує усну мову, а органічна та деякою мірою необхідна частина цієї системи. Він розвивається, змінюється дуже швидко. Це утворення, яке може як легко утворитися, так і зникнути. Ці всі зміни відбуваються для спрощення усної мови та її розуміння. Сленг – дуже живе утворення. Його використовують у різних сферах суспільного життя. Це важлива частина мови, яка допомагає "тримати" її "живою" [1].

Пласт сленгової молодіжної лексики становлять новоутвори (неологізми), які формуються й змінюються разом зі змінами в суспільстві.

Лексеми утворюються під впливом найрізноманітніших факторів, серед яких виділяються кримінальний жаргон, інтержаргон, власна інтерпретація серед молоді деяких термінів.

Багато лексем молодіжного сленгу семантично дублюють поширені в інтержаргоні одиниці без будь-яких трансформацій: шари, моргала, баньки (очі); лимон (мільйон грошових одиниць); стріляти (просити); поїхати (збожеволіти); бичок, чинарик (недопалок); кабак (ресторан); хахаль (кавалер, наречений); кішка (жінка легкої поведінки); миша (кишеньковий злодій); криса (той, хто краде у своїх); малахольний (ненормальний); чорнило (червоний портвейн); біоміцин (вино біле міцне); шнобель, нюхало (ніс); замокрушити (вбити), зося і дося (відповідні марки вин "Золота осінь" та "Дари осені") [2].

Походження деяких слів молодіжного сленгу зрозуміти досить легко. Так, наприклад, не становить труднощів пояснення таких лексем, як зубр (людина, яка присвячує забагато часу навчанню), це слово, вочевидь, пішло від дієслова зубрити (вчити напам'ять).

Цікавим є походження слова кентавр – підлабузник. Подібні лексеми є досить поширеними й завойовують позиції, через те, що мають яскраво виражене іронічне забарвлення, а це притягує молодь, адже мати гарне почуття гумору – це "модно", "класно" і "хіпово". Власне, почуття гумору допомагає підліткові виділитися із загалу та підкреслити свою особистість.

Деяким студентам не вистачає слів для формування речення, а тому вимушені паузи між словами заповнюються словами-"паразитами". На жаль, студент часто не усвідомлює, що це загрозово впливає на культуру рідної мови, збіднює її, не дозволяє використовувати словна її багатий мовний арсенал. Зокрема, якщо студент розмовляє ("базарить" у його розумінні) із своїми ровесниками, вживаючи, наприклад, сленгові фрази: "сьогодні в універі було кльово", "ми всі чухнули з пари", то це засвідчує, що його культура мовлення дуже низька.

У молодіжному жаргоні домінує гумор та грубувата емоція. Він відображає властиву молодіжним середовищам позицію "аби було інакше й смішніше, ніж у звичайній мові", отже, спрямований на словесну гру, забаву.

Майже кожна людина, будучи членом кількох соціальних груп, стає носієм кількох соціолектів. До деяких груп належить довго (часто в одній професійній групі лишається протягом усього дорослого життя), в інших, наприклад, у групах ровесників (любителів рок-музики або членів спортивних клубів), з'являється ненадовго, лише в певний період життя. Цим пояснюється те, що професійні діалекти (рибальські, мисливські, моряцькі та ін.) належать до стабільних, культивують традиції професії.

Ті ж мовні варіанти, які утворюються в безпосередніх контактах, наприклад соціолекти молодіжних груп – студентський сленг, – відзначаються змінністю, плінністю. Тривалим у них є тільки механізм творення слів, самі ж слова виникають і забуваються одразу ж зі зміною груп.

Особливе місце в молодіжному мовленні посідають метафоричні номінації, що виявляють образні можливості внутрішньої форми вихідного уявлення: кайф (задоволення) – кайфовий, кайфоломщик, кайфолом; башлі (гроші) – башляти (платити), башльовий (платний), небашльовий (недорогий) тощо [3].

Однією з цікавих особливостей молодіжного сленгу є зміна значення лексем літературної мови, що додає мовленню іронічного забарвлення. Наприклад, базар у літературній мові – торгівля на відкритому місці, у молодіжному мовленні це слово має зовсім інше значення, а саме – мовлення; дієслова "заплювуватись", "грузити", "кінчатися", "стріляти", "висіти", "наїжджати", "доганяти", "солянка" мають цілком розбіжне значення в літературній та сленговій мовах.

Ще один із прийомів, що застосовуються у молодіжному мовленні – це заміна слів їх семантичними синонімами, тобто такими, що мають не зовсім доречний смисловий відтінок.

Наприклад, замість словосполучення: "іди сюди" вживається: "мандруй сюди", "мігруй сюди", "крокуй сюди" тощо [4].

Молодіжному мовленню також властива велика кількість вставних слів, що передають емоції розповідача: блін, йо-ма-йо. Семантика цих слів зрозуміла лише при усному мовленні й виражається тільки за допомогою інтонації.

Характерним для сленгу (зокрема, комп'ютерного) є закон економії мови в гіпертрофованому вигляді: маг – магнітофон, магазин; комп – комп'ютер; дезе – домашнє завдання; фно – фортепіано; фізра – фізкультура (останні є наслідком прямого читання скорочень: д/з, ф-но, фіз-ра).

Таким чином, зазначене дозволяє визначити сленг, зокрема студентський, як динамічне явище, що постійно розвивається і формується насамперед під впливом студентського колективу.

Наук. керівн. Архипенко Л. М.

Література: 1. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – Тернопіль : Навчальна книга, 2000. – 248 с. 2. Арустамова А. А. Современный молодежный сленг и особенности его функционирования : дисс. канд. филол. наук : 10.02.01 / А. А. Арустамова. – Майкоп, 2006. – 263 с. 3. Словник сучасного українського сленгу / упор. Т. М. Кондратюк. – Х. : Фоліо, 2006. – 359 с. 4. Ставицька Л. Аргументи, жаргон, сленг: соціальна диференціація української мови / Л. Ставицька. – К. : Критика, 2005. – 464 с.